

LIKKUTEI TORAH • SUKKOS • MAAMAR 2

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה (בישעיה י"ב)

“And you shall draw water with joy
from the wellsprings of salvation”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/likutei-torah/sukkos/2/

1 ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה (בישעיה י"ב). הנה בכל השנה היה ניסוך היין ע"ג [על גבין] מזבח והוא מפורש בתשב"כ [בתורה שבכתב] בהדיא בכמה מקומות.

"And you shall draw water with joy from the wellsprings of salvation" (in Isaiah 12). Now, throughout the whole year there was the libation of wine upon the altar, and this is stated explicitly in the Written Torah in a number of places.

ובחג הסוכות היה עוד גם ניסוך המים ע"ג [על גבין] המזבח כל שבעת ימי החג. והוא הלכה למשה מסיני (סוכה ל"ד א' זבחים ק"י ע"ב) שאינו מפורש בהדיא בתשב"כ [בתורה שבכתב] רק דרבנן סמכוה אקראי

And on the festival of Sukkos there was, in addition, also the libation of water upon the altar, all seven days of the festival. And this is a law [given] to Moshe at Sinai (Sukkah 34a; Zevachim 110b), which is not stated explicitly in the Written Torah; only, the Rabbis supported it on a verse.

ושאיבת המים היה בשמחה גדולה ע"ש [על שם] ושאבתם מים בששון כו' כמבואר במסכת סוכה ספ"ד [סוף פרק דין] ורפ"ה.

And the drawing of the water was [done] with great joy, on account of [the verse] "And you shall draw water with joy," etc., as explained in Tractate Sukkah, at the end of chapter 4 and the beginning of chapter 5.

ויש להבין הטעם למה אינו מפורש בתושב"כ [בתורה שבכתב] כו' (ועיין מזה בזהר בסוף חלק א' בהשמטות די"א ע"ב ודי"ב ע"א וע"ב).

And the reason must be understood: why is it not stated explicitly in the Written Torah, etc.? (And see on this in the Zohar, at the end of Part I, in the Hashmatos [Addenda], folio 11b and folio 12a and b.)

והנה בתחלה צ"ל ענין ניסוך היין כי הנה ביין כתיב (שופטים ט') החדלתי את תירושי המשמח אלקים ואנשים בהיות ידוע דכינה אם הכנים היא השמחה כמ"ש אם הכנים שמחה.

Now, first the matter of the wine libation must be explained. For of wine it is written (Judges 9), "Shall I leave my wine, which gladdens G-d and men?", since it is known that Binah (understanding), "the mother of the children," is joy, as it is written, "The mother of the children is joyful."

כי השמחה היא גילוי ההעלם לכן נמשך דוקא מבחי' בינה שהוא כשמבין ומשיג תעלומות חכמה שנמשך בגילוי בהבנה והשגה ממש שמשיג אותו בטוב אז יהיה השמחה.

For joy is the revealing of what is hidden; therefore it is drawn specifically from the level of Binah. That is, when one understands and grasps the hidden things of Chochmah (wisdom), so that it is drawn into revelation, into actual understanding and comprehension, so that he grasps it well, then there will be joy.

משא"כ כשעדיין אינו משיג הדבר בהשגה היטב רק הוא עדיין נעלם בכח חכמתו ואינו בגילוי אצלו ממש לא יקבל עונג ושמחה כלל.

Whereas when he does not yet grasp the matter well in comprehension, but it is still hidden in the power of his Chochmah and is not truly revealed to him, he will receive no delight or joy at all.

אך הנה בינה נק' ג"ע [גן עדן] עלמא דאתכסיא וכמ"ש בזח"א [בוהר חלק א] ויצא (קנ"ג ב' קנ"ד ובשאר דוכתי).

However, Binah is called Gan Eden [the Garden of Eden], "the hidden world" (alma d'iskasya), as is written in the Zohar, Part I, Vayeitzei (153b, 154, and in other places).

וזה היה עבודת הלויים דכתיב ועבד הלוי הוא שממשיכים בחי' הוא דהיינו עלמא דאתכסיא הוא דא עתיקא המלוכש בכינה מהעלם אל הגילוי והיינו ע"י השיר שהיו אומרים על היין שהוא בחי' בינה.

And this was the service of the Levites, as it is written, "And the Levite, he (hu), shall perform the service": that they draw down the level of "He" (Hu), that is, the hidden world—"He': this is Atika [the Ancient One]," which is enclothed in Binah—from concealment into revelation. That is, through the song that they would sing over the wine, which is the level of Binah.

וזהו ענין יין המשמח אלקים ואנשים שמכיא אלקות לידי גילוי לאנשים דהיינו ע"י הכינה שמבין ומשיג גדולת ה' תתלהב נפשו בה'

And this is the meaning of "wine that gladdens G-d and men": that it brings G-dliness into revelation for men; that is, through Binah, when one understands and grasps the greatness of G-d, his soul will be set aflame for G-d.

וזהו ג"כ בחי' יין הגשמי שגורם ג"כ השמחה וגילוי ההעלם נכנס יין כוי (וע' עוד מענין ועבד הלוי הוא בד"ה אז ישיר משה ובנ"י [ובני ישראל] ומענין הוא בד"ה לך לך גבי הוא עשנו).

And this is also the quality of physical wine, which likewise causes joy and the revealing of what is hidden: "Wine enters," etc. (And see further on the matter of "And the Levite, he shall perform the service" in the maamar beginning "Then Moshe and the children of Israel sang," and on the matter of "He" in the maamar beginning "Lech Lecha," regarding "He made us.")

אך ההפרש בין ניסוך היין שבכל השנה לבחי' מועדים לשמחה ובפרט סוכות זמן שמחתנו שהיה בהם ג"כ ניסוך היין

However, the difference between the wine libation of the whole year and the level of "festivals for joy," and especially Sukkos, "the season of our joy," when there was also the wine libation—

הוא כמו עד"מ אדם כשנתפעל ושמח מאיזה דבר אעפ"כ [אף על פי כן] יכול להיות השמחה וההתפעלות אצלו בהעלם מזולתו שיהיה תוכו רצון חדוה ושמחה ואינו גלוי לעין כל

is like, by way of analogy, a person who is stirred and gladdened by something: even so, the joy and the stirring can be hidden within him from others, so that his inside is "inlaid" with gladness and joy, and it is not revealed to every eye.

אבל כשנתפעל ונשמח מאד מאיזה דבר אזי נראה שמחתו לעין כל ומרנן ומרקד ברגל ומטפח ביד שאינה יכול להיות בהסתר מרוב גדולת השמחה.

But when he is stirred and gladdened very greatly by something, then his joy is seen by every eye, and he sings and dances with his feet and claps with his hand, for it cannot stay hidden, because of the sheer greatness of the joy.

כך כל השנה אף שנתפעל מאלהות א"ס ב"ה הממכ"ע [הממלא כל עלמין] וסוכ"ע עאפ"כ [אף על פי כן] הוא בהעלם אצלו שאור השמחה מתעלם בהכלי והכלי מגבילתו

So [too] all year long: even though one is stirred by the G-dliness of the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, who fills all worlds and encompasses all worlds (memalei kol almin and sovev kol almin), nevertheless it is hidden within him, for the light of joy is concealed in the vessel, and the vessel limits it.

אבל בחג הסוכות נראה שמחתו לעין כל שהאור בוקע הכלי מחמת רוב גדולת אור השמחה וריבוי גילוי ההעלם

But on the festival of Sukkos his joy is seen by every eye, for the light breaks through the vessel, because of the sheer greatness of the light of joy and the abundant revealing of what is hidden.

(ועמ"ש בד"ה ה' לי בעוזרי ועמ"ש ר"פ שלח בד"ה ענין המרגלים בפ"י זבת חלב ודבש שהוא מחמת תוספת האור והגילוי לא יוכלו הכלים להעלים כו')

(And see what is written in the maamar beginning "Havayah is for me among my helpers," and what is written at the beginning of Parshas Shelach, in the maamar beginning "The matter of the spies," on the explanation of "flowing with milk and honey": that because of the added light and revelation, the vessels will not be able to conceal, etc.)

ושמחה זו היא הרעש הגדול כמו שמרנן ומרקד כשנשמח בגשמי כן ויותר מכן הוא הרנן והרקוד ברוחניות בשירות ותשבחות לפני ה' כמ"ש והאופנים בראש גדול.

And this joy is "the great noise": just as one sings and dances when gladdened by something physical, so, and even more than that, is the singing and dancing in spirituality, in songs and praises before G-d, as it is written, "And the Ofanim [an order of angels], with a great noise."

זהו ענין ניסוך היין של כל הנשנ וגם בסוכות היו מנסכים גם יין. וניסוך המים הוא היה בחג הסוכות לבד היו מנסכים יין בספל זה ומטם בספל זה מערבי של מים כו'.

This is the matter of the wine libation of the whole year; and on Sukkos too they would also pour a libation of wine. And the water libation was on the festival of Sukkos alone: they would pour wine into this bowl and water into that bowl—"the western one of water," etc.

וניסוך היין הוא בחינת בינה וניסוך המים הוא בחינת חכמה והוא גבוה מאד נעלה מניסוך היין.

And the wine libation is the level of Binah, and the water libation is the level of Chochmah, and it is far higher and loftier than the wine libation.

והענין כי זהו בחיד כהנים ולוים כמ"ש בזהר (ח"ג [חלק ג'] דל"ט ע"א) דיין מסטרא דליואי אתי כו' וסטרא דכהנא מיין צלילן נהירין.

The explanation is that this is the level of Kohanim [the priests] and Levites, as is written in the Zohar (Part III, 39a): "Wine comes from the side of the Levites," etc., "and the side of the Kohen [is] from clear, shining water."

כי טבע המים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך והוא בחי' כהן שההשפעה יורדת לכה"ג [לכהן גדול] ומשם לכל ההנים כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כה"ג [כהן גדול] נוטל חלק בראש מדת ראש הוא משפיע

For the nature of water is to descend from a high place to a low place, and this is the level of the Kohen: the flow descends to the High Priest and from there to all the Kohanim, as our Sages said, "The High Priest takes a portion first [lit. 'at the head']": with the quality of a head, he bestows.

ויין הוא בחינת לוי' שהוא ההעלאה ממקום נמוך למקום גבוה מאד והוא ג"כ לארמא קלא ברעש ושיר שהוא בחי' התגלות כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל בעלי השיר יוצאים בשיר.

And wine is the level of the Levites, which is ascent from a low place to a very high place; and it is also "to raise the voice," with noise and song, which is the level of revelation, as our Sages said, "All that wear a shir [a chain; shir is also 'song'] may go out with a shir."

משא"כ מים הוא בחשאי כמו בחי' כהנים דעובדוי בחשאי אינון כו' וכמו שבחי' כהנים גבוה מבחי' לוי' כמ"ש וילוו עליך וישרתוך כך ניסוך המים גבוה מאד נעלה מניסוך היין

Whereas water is in silence, like the level of the Kohanim, "whose service is in silence," etc. And just as the level of the Kohanim is higher than the level of the Levites, as it is written, "And they shall be joined to you and serve you," so the water libation is far higher and loftier than the wine libation

(ובפרט שהיה מים חיים שנודע מדרגתם הגבה מאד נעלה בבחינת חכמה כמ"ש במ"א גבי מים חיים דקידוש מי חטאת כו')

(and especially since it was living water, whose level is known to be very high and lofty, in the level of Chochmah, as is written elsewhere regarding the living water of the sanctification of the waters of purification, etc.;

גם כמ"ש בדרוש והגדת לבנך בענין ההפרש שבין יו"ט [יום טוב] לשבת זהו ג"כ מוחין דאימא ומוחין דאבא ובמ"א נתי' [נתבאר] שזהו ג"כ ההפרש בין ברכה לקדושה גם לכן בכהנים נאמר וקדשתו וכלים כתיב לטהרם כמ"ש במ"א בד"ה שבת שבתון וע"פ ושמתי כדכד):

and also as is written in the discourse "And you shall tell your son," on the difference between Yom Tov [the festival] and Shabbos: that this too is the intellect of Imma and the intellect of Abba (mochin d'Imma and mochin d'Abba). And elsewhere it is explained that this is also the difference between blessing and holiness. Also, that is why of the Kohanim it is said, "And you shall sanctify him," while of the Levites it is written, "to purify them," as is written elsewhere, in the maamar beginning "A Shabbos of complete rest" and on [the verse] "And I will make [your windows] of kadmah [a precious stone]".

2 ב והנה נודע ענין תורה שבכתב ותורה שבעל פה שתורה שבכתב הוא רק בחינת אותיות וצירופיהן וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל התורה שמותיו של הקב"ה.

2. Now, the matter of the Written Torah and the Oral Torah is known: the Written Torah is only the level of letters and their combinations, as our Sages said, "The whole Torah is the Names of the Holy One, blessed be He."

ולכן כל אותיותיה מנויות לבל יעדיף ויחסיר וכל אות צ"ל בדמותו ותבניתו והנגיעה פוסלת והנה האותיות הן בבחינת בינה וכמ"ש במ"א ע"פ ופתחת עליו פתוחי חותם וע' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ר"פ ויקרא.

Therefore all its letters are counted, so that one may neither add nor subtract, and every letter must be in its [proper] form and shape, and [letters] touching disqualifies. Now, the letters are in the level of Binah (understanding), as is written elsewhere on [the verse] "And you shall engrave upon it the engravings of a signet"; and see the Ramaz [Rabbi Moshe Zacuto] at the beginning of Parshas Vayikra.

וכנראה בחוש שכשבא השכל לכלל הבנה והשגה מתגלים בו בחי' אותיות במחשבה. אבל בבחי' חכמה שהוא למעלה משכל המושג אין בו בחי' אותיות עדיין.

As is seen by experience: when an idea comes to the point of understanding and comprehension, the level of letters in thought becomes revealed in it. But in the level of Chochmah (wisdom), which is above comprehended intellect, there is not yet the level of letters.

וזהו ענין אותיות התורה שהתשב"כ [שהתורה שבכתב] היא בבחי' בינה ובינה נקרא ספר תורה כמ"ש בזהר (ויקהל רף רי"ש).

And this is the matter of the letters of the Torah: that the Written Torah is in the level of Binah, and Binah is called a Torah scroll, as is written in the Zohar (Vayakhel, folio 210).

והיינו בחינת אותיות המחשבה ואע"ג [ואף על גב] דאורייתא מחכמה נפקת לגבי המאציל היא בחי' חכמה אבל לגבי הנבראים היא בחי' בינה

That is, the level of the letters of thought. And although "the Torah comes forth from Chochmah," [this means that] in relation to the Emanator it is the level of Chochmah; but in relation to the created beings it is the level of Binah.

[ולכן חמשים יום מיצ"מ [מיציאת מצרים] עד מתן תורה כנגד חמשים שערי בינה וכיום החמשים שער הני ניתנה תורה וע' בזהר תצוה דקפ"ג ע"א

(Therefore [there are] fifty days from the Exodus from Egypt until the Giving of the Torah, corresponding to the fifty gates of Binah, and on the fiftieth day, the fiftieth gate, the Torah was given; and see the Zohar, Tetzaveh, 183a.)

ותשב"כ [ותורה שבעל פה] היא בחי' חכמה ושם אין האותיות עיקר כל כך אלא השכל וההשכלה היא העיקרית המתגלית בתוך האותיות ולכן אין מדקדקין באותיותיה כ"כ [כל כך] כי בתשב"כ [בתורה שבעל פה] העיקר היא החכמה וההשכלה

And the Oral Torah is the level of Chochmah, and there the letters are not so much the main thing; rather, the idea and its insight are the main thing, revealed within the letters. Therefore one is not so exacting with its letters, for in the Oral Torah the main thing is the wisdom and the insight,

וכמו שאמרו בגמ' [בגמרא] מאי טעמא דר' [דרבנן] מאיר כו' שהוא בחי' טעמים והוא בחי' חכמה כנודע as they say in the Gemara, "What is the reason of Rabbi Meir?" etc., which is the level of reasons (te'amim), and that is the level of Chochmah, as is known.

(ואף שלמטה הרי תשב"כ [תורה שבכתב] הוא בחינת ז"א ותשב"ע [תורה שבעל פה] היא בחינת מל' הרי אדרבה באמת בחכמה יסד ארץ שהיא מל' תושב"ע [תורה שבעל פה] וכוונן שמים ז"א תשב"כ [תורה שבכתב] הוא בתבונה וע' מ"ש ע"פ השמים כסאי והארץ הדום רגלי כו')

(And although below, the Written Torah is the level of Z'eir Anpin and the Oral Torah is the level of Malchus, on the contrary, in truth, "With Chochmah He founded the earth," which is Malchus, the Oral Torah; and "He established the heavens," Z'eir Anpin, the Written Torah, is "with understanding" (tevunah). And see what is written on [the verse] "The heavens are My throne and the earth is My footstool," etc.)

ובזה יובן ענין הנ"ל שניסוך היין כתיב בתורה וניסוך המים לא נכתב בתורה רק הלכה למשה מסיני.

And with this the matter mentioned above will be understood: that the wine libation is written in the Torah, while the water libation is not written in the Torah but is only a law [given] to Moshe at Sinai.

והיינו כי יין הוא בחי' בינה תשב"כ [תורה שבכתב] וזהו פי' יינה של תורה וכדלקמן ולכן יכולה להכתב בתשב"כ [בתורה שבכתב].

That is, because wine is the level of Binah, the Written Torah; and this is the meaning of "the wine of the Torah," as [explained] below. Therefore it can be written in the Written Torah.

משא"כ ניסוך המים שהוא בחי' חכמה אינה יכולה להיות כתוב בתשב"כ [בתורה שבכתב] שתתפשט בבחי' כתב אותיות והוא בחי' מוחין דאבא ומוחין דאימא

Whereas the water libation, which is the level of Chochmah, cannot be written in the Written Torah, to spread out in the form of written letters. And this is [the difference between] the intellect of Abba and the intellect of Imma (mochin d'Abba and mochin d'Imma).

(ולפמ"ש [ולפי מה שכתוב] בע"ח [בעץ חיים] שכ"ו [שער כ"ו] ספ"א [סוף פרק א'] מובן שכערך האצ"י למעלה מהבריאה כך ערך החכמה למעלה מהבינה באצילות עצמו והיינו שבינה היא בריאה שבאצילות משא"כ חכמה ובפרטות בחי' חכמה שנקרא מים חיים היא בחי' אצילות שבאצילות

(And according to what is written in Etz Chaim, Sha'ar 26, end of chapter 1, it is understood that as Atzilus is above Beriah, so Chochmah is above Binah within Atzilus itself; that is, Binah is Beriah of Atzilus, whereas Chochmah, and in particular the level of Chochmah that is called "living water," is the level of Atzilus of Atzilus.

והיינו שבחיי בינה נקרא מי דקיימא לשאלה שעם היותו בחיי העלם הוא ההעלם של הגילוי וכענין דכתיב יוצר אור ובורא חושך יציי [יצירה] הוא גילוי ובריאה העלם והיינו ההעלם השייך להגילוי מחשבה ודבור

That is, the level of Binah is called Mi ("Who?"), which stands to be asked about; for though it is a level of concealment, it is the concealment of revelation. As in the matter of what is written, "He forms (yotzer) light and creates (borei) darkness": Yetzirah (formation) is revelation, and Beriah (creation) is concealment; that is, the concealment that pertains to revelation, [to] thought and speech.

משא"כ בחיי חכמה שהוא אצילות הנה לגבי אצילות שוה בריאה ויצירה וכחשכה כאורה כמ"ש במ"א. והיינו לפי שבחינת אצ"י הוא למעלה מסדר ההשתלשלות דבי"ע

Whereas the level of Chochmah, which is Atzilus: in relation to Atzilus, Beriah and Yetzirah are equal, and "darkness is as light," as is written elsewhere. That is, because the level of Atzilus is above the order of the chain of descending worlds (hishtalshelus) of Beriah, Yetzirah and Asiyah.

ולכן ההעלם והגילוי שבסדר השתלשלות שהוא בחיי בריאה ויצירה שניהם שוין ממש לגבי אצילות והנה על ידי ניסוך המים בחג ממשכים גילוי ההעלם שלמעלה מסדר ההשתלשלות דהיינו בחיי חכמה שהוא אצילות בחיי מוחין דאבא

Therefore the concealment and the revelation within the order of hishtalshelus, which are the levels of Beriah and Yetzirah, are both truly equal in relation to Atzilus. And so, through the water libation on the festival, one draws down the revealing of the concealment that is above the order of hishtalshelus, that is, the level of Chochmah, which is Atzilus, the level of mochin d'Abba.

לכן הוא גבוה מאד נעלה מניסוך היין מוחין דאימא שהוא גילוי ההעלם שבסדר ההשתלשלות. ועמ"ש בד"ה שיר השירים בפ"י כי טובים דודיך מיין

Therefore it is far higher and loftier than the wine libation, mochin d'Imma, which is the revealing of the concealment within the order of hishtalshelus. And see what is written in the maamar beginning "The Song of Songs," on the explanation of "For your love is better than wine."

והוא ע"ד קריעת ים סוף כי ים ויבשה הם העלם וגילוי של סדר ההשתלשלות עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגלייא אך ע"י רוח קדים קדמונו של עולם שלמעלה מסדר השתלשלות העולמות אזי הפך ים ליבשה כי שם שניהם שוין וכחשכה כאורה כנ"ל).

And this is like the splitting of the Sea of Reeds: for sea and dry land are the concealment and revelation of the order of hishtalshelus, the hidden world and the revealed world (alma d'iskasya and alma d'isgalya). But through "the east wind" (ruach kadim), the Primordial One (Kadmon) of the world, who is above the order of the hishtalshelus of the worlds, then "He turned the sea into dry land," for there both are equal, and "darkness is as light," as [explained] above.)

ובזה יובן מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ כי טובים דודיך מיין ערבים עלי דברי סופרים יותר מיינה של תורה. וצ"ל מהו סופרים ומהו יינה של תורה.

And with this will be understood what our Sages said on [the verse] "For your love is better than wine": "The words of the Scribes (soferim) are more pleasing to me than the wine of the Torah." And it must be explained: what are "Scribes," and what is "the wine of the Torah"?

והענין דהנה מבואר בספר יצירה בשלשה דברים ברא הקב"ה את עולמו בסופר וספר וסיפור. סופר הוא בחי' חכמה המשפיע לספר שהיא בינה בחי' מחשבה.

The explanation is that it is explained in Sefer Yetzirah: "With three things the Holy One, blessed be He, created His world: with sofer, sefer and sippur" (scribe, book and telling). Sofer is the level of Chochmah, which bestows upon sefer, which is Binah, the level of thought.

3 וסיפור הוא בחינת דיבור המקבל מספר שהוא בינה שהרי בלתי מחשבה א"א לדבר

And sippur is the level of speech, which receives from sefer, which is Binah (understanding), for without thought it is impossible to speak.

וזהו שבשלשה דברים אלו ברא הקב"ה עולמו כי התהוות העולמות הוא מבחי' דבר ה' שהיא בחי' ספור והדבור מקבל ממחשבה שנק' ספר שהוא נמשך מבחי' חכמה איה סופר וזהו בראשית ברא והיינו ע"י שמחכמה נמשך לבחי' מחשבה וממחשבה לדבור.

And this is [why] with these three things the Holy One, blessed be He, created His world: for the coming into being of the worlds is from the level of "the word of G-d," which is the level of sippur; and speech receives from thought, which is called sefer, which is drawn from the level of Chochmah (wisdom), "Where is the sofer?" And this is "Bereishis bara" ("In the beginning [reishis] He created"): that is, through [the flow] being drawn from Chochmah to the level of thought, and from thought to speech.

4 וזהו ערבים עלי דברי סופרים בחי' סופר שהוא חכמה ושם הוא שרש תורה שבעל פה וניסוך המי' יותר מיינה של תורה והיא בחי' תשב"כ [תורה שבכתב] שנק' ספר והוא בחי' בינה וניסוך היין

And this is "The words of the Scribes (soferim) are more pleasing to me": the level of sofer, which is Chochmah (wisdom), and there is the root of the Oral Torah and of the water libation, "more than the wine of the Torah," which is the level of the Written Torah, called sefer, which is the level of Binah (understanding) and the wine libation.

שבחי' חכמה שהוא בחי' סופר הוא גבוה מאד נעלה מבחי' בינה שהוא בחי' ספר (ועמ"ש בד"ה איה סופר וע"פ שחורה אני כו' מענין סופר וד"ס כו')

For the level of Chochmah, which is the level of sofer, is far higher and loftier than the level of Binah, which is the level of sefer. (And see what is written in the maamar beginning "Where is the sofer?" and on [the verse] "I am black," etc., on the matter of sofer and the words of the Scribes, etc.)

אך עם היות שהחכמה היא למעלה מבחי' בינה אעפ"כ [אף על פי כן] חו"ב [חכמה ובינה] הם תרין ריעין דלא מתפרשין ואם כן צריך לחברם תמיד למטה ובאתעדל"ת [ובאתערותא דלתתא] אתערותא דלעילא

However, although Chochmah is above the level of Binah, nevertheless Chochmah and Binah are "two companions that never part," and if so, they must always be joined below; and through an arousal from below [comes] an arousal from above.

וזהו ושאבתם מים בששון מים הוא בחי' חכמה תשאבו בששון שהוא בחי' בינה ובוזה יתחברו בחי' חו"ב [חכמה ובינה] להיות תרין ריעין דלא מתפרשין

And this is "And you shall draw water with joy (sassion)": water is the level of Chochmah; "you shall draw" it "with joy," which is the level of Binah. And through this the levels of Chochmah and Binah will be joined, to be "two companions that never part."

(וע' מ"ש במ"א בד"ה ראה אנכי נותן כו' מענין זה איך שגם בעבודת ה' למטה באדם צ"ל ב' הבחי' דחו"ב [דחכמה ובינה] יחד תמיד בחי' נקודה בהיכלי' וא"א להיות קיום בבחי' א' לבד כו' ע"ש. ועמ"ש בד"ה וידעת היום גבי שלום שלום לרחוק ולקרוב).

(And see what is written elsewhere, in the maamar beginning "See, I set before you," etc., on this matter: how also in the service of G-d below, in man, the two levels of Chochmah and Binah must always be together, the level of "a point in its palace," and it is impossible to have endurance with one level alone, etc.; see there. And see what is written in the maamar beginning "Know this day," regarding "Peace, peace, to the far and to the near.")

ולזה היו אנשי מעשה מרננים ומרקדים בעת ניסוך המים

And for this [reason] the men of deeds would sing and dance at the time of the water libation.

(גם לכן היו מנסכין המים בשעת ניסוך היין כמ"ש בהרמב"ם [בהרבי משה בן מימון] סוף הלכות תמידין ומוספין. וזהו ג"כ ענין הנזי [הנזכר] בזהר) (פי בלק דקפ"ט סע"א [סוף עמוד א]) ע"פ ויבא לו יין דארמי מיא בהוא יין:

(Also, that is why they would pour the water at the time of the wine libation, as is written in the Rambam, end of Hilchos Temidin uMusafin [the Laws of the Daily and Additional Offerings]. And this is also the matter mentioned in the Zohar (Parshas Balak, 189a, bottom) on [the verse] "And he brought him wine": that he cast water into that wine.)

5 ג ובכדי להבין ענין ממעיני הישועה צ"ל תחלה פסוק כוס ישועות אשא. שזה אמר דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] על מדתו שהוא בחי מלי דאצילות שנק' כוס ישועות.

3. And in order to understand the matter of "from the wellsprings of salvation," one must first [explain] the verse "I will raise the cup of salvations." For King David, peace be upon him, said this about his attribute, which is the level of Malchus (sovereignty) of Atzilus (Emanation), which is called "the cup of salvations."

וכמ"ש בזהר (ויחי דר"ג ע"א) דהא בהאי כוס אתנגידו ברכאן מאינן ישועות דלעילא והוא נטל לון וכניש לון לגביה כו'

As is written in the Zohar (Vayechi, 250a): "For into this cup blessings are drawn from those salvations above, and it takes them and gathers them to itself," etc.

כמו הדבור עד"מ הוא הכלי שבו נמשכים ומתלבשים כחות הנפש שכל ומדות כו' כך המלי היא הכלי שבו נמשך השפע מכל הע"ס [העשר ספירות] כו'

Just as speech, by way of analogy, is the vessel into which the powers of the soul, intellect and emotive attributes, etc., are drawn and en clothed, so Malchus is the vessel into which the flow from all the ten Sefiros is drawn, etc.

וז"ש [וזהו שכתוב] הלל בשמחת בית השואבה אם אני כאן הכל כאן וכדפי' בזהר (בהשמטות דשייך לחלק ראשון דף י"ב ע"א) אי שכינתא דאקרי אני שריא כאן הכל כאן כו' וע"ש.

And this is what Hillel said at the rejoicing of the Beis HaShoevah [the water-drawing]: "If I am here, all is here," as the Zohar explains (in the Hashmatos belonging to Part I, folio 12a): "If the Shechinah, which is called 'I,' dwells here, all is here," etc.; see there.

וישועות פי' בזהר (תרומה דקס"ט א') מאן ישועות דא ימינא דכתיב ותושע לו ימינו כו'

And "salvations" is explained in the Zohar (Terumah, 169a): "What are 'salvations'? This is the right, as it is written, 'His right hand saved for Him,'" etc.

ובפי' בראשית (דף א') פי' שהם חמש עלין תקיפין דסחרין לשובנה שהם ה"ג [חמש גבורות] והענין שהם ה"ג [חמש גבורות] ממותקות מה"ח [מה' חסדים] כ"ו כמבואר בזהר הרקיע ר"פ בראשית שם.

And in Parshas Bereishis (folio 1) it explains that they are the "five strong leaves that surround the rose," which are the five Gevuros (powers of restraint); and the point is that they are the five Gevuros sweetened by the five Chasadim (kindnesses), etc., as explained in the Zohar HaRakia [a commentary on the Zohar] at the beginning of Bereishis, there.

וענין הישועה הוא כי מלי' דאצילות יורדת להחיות בי"ע כמ"ש רגליה יורדות מות ע"כ צריכה לבחי' ישועות להושיעה שלא יהיה יניקת החיצונים.

And the matter of the salvation is that Malchus of Atzilus descends to give life to Beriah, Yetzirah and Asiyah, as it is written, "Her feet go down to death"; therefore it needs the level of "salvations" to save it, so that there be no nurture of the external forces.

וע"ז אמר דוד כוס ישועות אשא שיוגבה בחי' הכוס להעלותה באצ"י אשר שם לא יגורך רע (ועיין בהרמ"ז [בהרב משה זכות] ר"פ בראשית דפי' שנשיאת הכוס הוא להמשיך לבחי' מלי' מה"ג [מחמש גבורות] דע"י [דעתיק יומין] כו').

And about this David said, "I will raise the cup of salvations": that the level of the cup be raised, to lift it up into Atzilus, where "evil shall not dwell with You." (And see the Ramaz at the beginning of Bereishis, who explains that the raising of the cup is to draw down to the level of Malchus from the five Gevuros of Atik Yomin [the Ancient of Days], etc.)

וזהו ענין ממעיני הישועה שהוא המעין שממנו נמשך הישועות לכוס של ברכה כו' ע"ד מ"ש במ"א
בענין פי' נברך דברכת הזימון

And this is the meaning of "from the wellsprings of salvation": it is the wellspring from which the salvations are drawn to the cup of blessing, etc., in the manner of what is written elsewhere on the explanation of "Let us bless" (nevarech) in the blessing of the zimmun [the invitation to say Grace after Meals together],

שהוא כמ"ש ברע"מ [ברע"א מהימנא] פ' בא (דמ"ב ב') בענין מקור ומעין וחפירה והיא בחי' בריכה שנמשך
לשם המעין הנובע מהמקור ע"ש

which is as is written in the Raaya Mehemna ["the Faithful Shepherd," a section of the Zohar], Parshas Bo (42b), on the matter of source, wellspring and excavation; and this is the level of a pool (berechah), to which the wellspring that flows from the source is drawn; see there.

וזהו נברך להמשיך בחי' הריכה זו להמשיך ממנה לכוס של ברכה שמקבל מבחינת בריכה הנ"ל.

And this is "Let us bless" (nevarech): to draw down this level of a pool, to draw from it to the cup of blessing, which receives from the level of the pool mentioned above.

וזהו ענין מעייני הישועה (והיינו בחינת יסודות דאוי"א [דאבא ואימא]. וכמ"ש בזהר) (ס"פ בלק דרי"ב סע"ב
[סוף עמוד ב]) ממעיני הישועה אלין או"א [אבא ואימא] כו' וכולא ממבועי נביעין עמיקין כו'

And this is the meaning of "the wellsprings of salvation" (and that is the level of the Yesodos [foundations] of Abba and Imma), as is written in the Zohar (end of Parshas Balak, 212b, bottom): "From the wellsprings of salvation': these are Abba and Imma," etc., "and all of it is from the deep flowing springs," etc.

ועי' מ"ש בביאור ע"פ ששים המה מלכות בענין מ"ש לע"ל [לעתיד לבוא] ומעין מבית ה' יצא והשקה כו'

And see what is written in the explanation on [the verse] "There are sixty queens," on the matter of what is written of the Time to Come, "And a wellspring shall come forth from the House of Havayah and shall water," etc.

כי עכשיו שההמשכה מבחי' ונהר יוצא מעדן שהוא בחי' בינה אזי בהשתלשלות למטה נאמר ומשם
יפרד שנעשה בחי' יש ודבר נפרד

For now, when the flow is drawn from the level of "And a river goes forth from Eden," which is the level of Binah, then in the descent below it is said, "and from there it separates," so that it becomes the level of a "something" (yesh) and a separate thing.

אבל כשיהי גילוי בחי מעין שהוא בחי והכחמה מאין תמצא אזי והשקה גם אפי' [אפילו] בחי נחל השטים כו' שגם למטה יהיה גילוי הביטול כו'

But when there will be the revelation of the level of a wellspring, which is the level of "And wisdom (Chochmah), from nothingness (ayin) it is found," then it will "water" even the level of "the Valley of Shittim," etc.: that below too there will be the revelation of self-nullification (bittul), etc.

ומזה ג"כ יובן בתוספת ביאור ענין מעלת ניסוך המים שהוא מבחי מעין בחי חכמה שגבוה מאד נעלה מניסוך היין שמבחי בינה בחי ונהר יוצא כו' (וע' בזהר ל"ג דל"ט ע"א הנ"ל).

And from this too will be understood, with added explanation, the matter of the superiority of the water libation: that it is from the level of a wellspring, the level of Chochmah, which is far higher and loftier than the wine libation, which is from the level of Binah, the level of "And a river goes forth," etc. (And see the Zohar, Part III, 39a, mentioned above.)

וי"ל [ויש לומר] ג"כ דמבועי נביעין עמיקין היינו ב' מזלות ונוצר ונקה שמהם מקבלים או"א [אבא ואימא] ולפי הרמ"ז [הרב משה זכות] בכוס ישועות אשא שהישועות נמשכים מיסוד דע"י [דעתיק יומין] המלוכש בא"א א"כ מעיני הישועה הם ע"י [עתיק יומין] וא"א כו'

And one may also say that "the deep flowing springs" are the two mazalos [channels of flow], "He preserves" (notzer) and "He cleanses" (venakeh), from which Abba and Imma receive. And according to the Ramaz's explanation of "I will raise the cup of salvations," that the salvations are drawn from the Yesod of Atik Yomin, which is en clothed in Arich Anpin [the Long Countenance], if so, the wellsprings of salvation are Atik Yomin and Arich Anpin, etc.

עוד פי' שם בזהר בלק דמעיני הישועה הם נוי"ה [נצח והוד] ובפרדס עמד ע"ז מה שייך לנוי"ה [לנצח והוד] שיהיה נקי מעיני הישועה. אך עפמ"ש [על פי מה שכתוב] במ"א בענין והנצח זו ירושלים יובן זה כו'.

It is further explained there in the Zohar, Balak, that the wellsprings of salvation are Netzach (victory) and Hod (splendor); and in the Pardes [Rimonim, by R. Moshe Cordovero] he raised a question on this: how does [the name] "wellsprings of salvation" pertain to Netzach and Hod? But according to what is written elsewhere on the matter of "And the Netzach: this is Jerusalem," this will be understood, etc.

6 והנה ע"פ המבואר למעלה בענין ניסוך המים שלא ניתן לכתוב בתשכ"כ [בתורה שבכתב] מפני שהוא מבחי' סופר שלמעלה מבחי' ספר כנ"ל

Now, according to what was explained above about the water libation, that it was not given to be written in the Written Torah because it is from the level of sofer, which is above the level of sefer, as [explained] above,

הנה עדי"ז יובן עוד ענין הקפות שבשמע"צ [שבשמיני עצרת] שלא נכתבו אפילו בתשכע"פ [בתורה שבעל פה] ואינו אלא מנהג

in this way one will further understand the matter of the hakafos [the circuits with the Torah scrolls] on Shemini Atzeres, which were not written even in the Oral Torah and are only a custom.

כי הנה המה מקיפים דאבא ולכן לא ניתנו לכתוב אפילו בתשכע"פ [בתורה שבעל פה] שהיא בחי' א"פ [אור פנימי] דחכמה כו'

For they are the encompassing lights (makifim) of Abba, and therefore they were not given to be written even in the Oral Torah, which is the level of the inner light of Chochmah (wisdom), etc.

וקרוב לזה נתבאר במ"א בענין תפלת ערבית רשות שהוא מפני שהמשכה זו היא ממקום עליון מאד עד שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת שם כ"כ [כל כך] לכן הוא רשות שאינו חובה ממש מטעם הנ"ל עיין בזהר ח"א [חלק א'] דקל"ג ע"א.

And something close to this is explained elsewhere, on the matter of the evening prayer being optional: this is because this drawing-down is from a very high place, so high that the arousal from below does not reach there so much; therefore it is optional, not truly obligatory, for the reason mentioned above. See the Zohar, Part I, 133a.

(ועוד י"ל [יש לומר] בענין ושאבתם מים בששון שהיה שמחה גדולה בשאיבת המים והוא מובן ממ"ש במ"א ע"פ ביום השמיני עצרת שבחינת חכמה מאירה בבחי' ריחוק. כמ"ש אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני.

And one may further say, on the matter of "And you shall draw water with joy," that there was great joy at the drawing of the water: this is understood from what is written elsewhere on [the verse] "On the eighth day, Atzeres [an assembly]," that the level of Chochmah shines in a state of distance, as it is written, "I said, 'I will become wise,' but it is far from me."

וזהו ג"כ ענין ותתצב אחותו מרחוק וכתוב אמור לחכמה אחותי א ת ועי' במק"מ [במקדש מלך] פ' תולדות (קמ"ב א') בפ"י מרחוק ה' נראה לי.

And this is also the meaning of "And his sister stood from afar," and it is written, "Say to Chochmah, 'You are my sister.'" And see the Mikdash Melech [a commentary on the Zohar], Parshas Toldos (142a), on the explanation of "From afar Havayah appeared to me."

אבל מבחי' בינה נמשך בבחי' קירוב וזהו כאיש אשר אמו תנחמנו כו' ולכן אם הבנים דייקא שמחה שהשמחה היא בחי' גילוי אשר זה נמשך מבחי' בינה דייקא.

But from the level of Binah (understanding) it is drawn in a state of closeness; and this is "As a man whom his mother comforts," etc. Therefore specifically "the mother of the children" is "joyful," for joy is the level of revelation, which is drawn specifically from the level of Binah.

7 וזהו ענין יין המשמח כו'. אך בחג הסוכות יש כח לנשיי [לנשמות ישראל] להמשיך בחי' חכמה שיהיה החכמה מאיר ג"כ בבחי' קירוב וגילוי כמו הבינה ממש.

And this is the meaning of "wine that gladdens," etc. But on the festival of Sukkos the souls of Israel have the power to draw down the level of Chochmah (wisdom), so that Chochmah too will shine in a state of closeness and revelation, exactly like Binah (understanding).

וע"ז נאמר בן חכם ישמח אב בן חכם דוקא ועי' מזה בד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] וזהו ענין השמחה דבית השואבה שבחי' מים חיים חכמה עילאה נמשך בבחי' גילוי וקירוב ע"ד אם הבנים שמחה שהשמחה היא הגילוי

And about this it is said, "A wise son gladdens a father": specifically "a wise son." And see on this in the maamar beginning "On the eighth day, Atzeres." And this is the matter of the joy of the Beis HaShoevah: that the level of "living water," supernal Chochmah (Chochmah Ila'ah), is drawn in a state of revelation and closeness, in the manner of "the mother of the children is joyful," for joy is revelation.

והיינו שאז נמשכים ומתגלים מוחין דאבא כ"כ [כל כך] כמו הגילוי דמוחין דאימא כו' והכח הזה הוא ע"י התשובה ביוהכ"פ [ביום הכפורים] לפני הוי' תטהרו וכי' ע"ש

That is, that then the intellect of Abba (mochin d'Abba) is drawn down and revealed as much as the revelation of the intellect of Imma (mochin d'Imma), etc. And this power comes through the teshuvah of Yom Kippur, "before Havayah you shall be purified," etc.; see there.

והיינו שע"י התשובה מעורר בחי' הכתר שלמעלה מהחכמה ואז ע"י התגלות הכתר בחכמה נמשך שיהיה החכמה בבחי' גילוי.

That is, through teshuvah one arouses the level of Keser (the Crown), which is above Chochmah; and then, through the revelation of Keser in Chochmah, it is drawn down that Chochmah be in a state of revelation.

8 ועמ"ש ע"פ אריתי מורי והוא עד"מ החכם כשנופל לו שכליים חדשים הרבה מאד מוכרח לגלות מעט מחכמתו כי לא יכול לסבול מרבוי האור

And see what is written on [the verse] "I have gathered my myrrh." And this is, by way of analogy, [like] a wise man: when very many new ideas occur to him, he is compelled to reveal a little of his wisdom, because he cannot bear the abundance of light.

וכענין מ"ש במ"א ע"פ אז יבקע כשחר אורך כו' ועמ"ש במ"א ע"פ ארוממך ה' כי דליתני כו' שם נת' [נתבאר] ענין זה

And it is like the matter of what is written elsewhere on [the verse] "Then your light shall break forth like the dawn," etc. And see what is written elsewhere on [the verse] "I will exalt You, Havayah, for You have drawn me up," etc.; this matter is explained there.

וע"י מ"ש בפ' שמות סד"ה מי שם פה לאדם וזהו ענין וחסידיך ירננו שבזהר ר"פ ויצא (דקמ"ח ע"ב).

And see what is written in Parshas Shemos, at the end of the maamar beginning "Who gave man a mouth?" And this is the matter of "And Your pious ones shall sing for joy" in the Zohar, at the beginning of Parshas Vayitzei (148b).

גם כמו שענין התשובה הוא בחינת לרחוק שנעשה קרוב כך ע"י נמשך מלמעלה מה שהוא בחי' אחכמה והיא רחוקה ממני יהיה מאיר בבחי' קרוב ממש. ועמ"ש בביאור ע"פ ואתחנן כו'.

Also, just as teshuvah is the level of "to the far one who has become near," so through this there is drawn from above that what is the level of "I said, 'I will become wise,' but it is far from me" will shine in a state of true closeness. And see what is written in the explanation on [the verse] "And I pleaded," etc.

9 ועייל [ועוד יש לומר] דמבואר בד"ה והגדת לבנך שכיו"ט [שביום טוב] נ' ז' שמחה לפי שהוא מוחין דאימא בחי השגה

And one may further say: it is explained in the maamar beginning "And you shall tell your son" that on Yom Tov joy is mentioned, because it is the intellect of Imma (mochin d'Imma), the level of comprehension;

אבל בשבת מוחין דאבא שהוא מה שלמעלה מההשגה לא שייך שמחה כ"א ביטול ועד"ז בחי מים צלילין דח"ע [דחכמה עילאה] לא שייך שמחה.

but on Shabbos, [which is] the intellect of Abba (mochin d'Abba), which is what is above comprehension, joy does not apply, only self-nullification (bittul). And in the same way, [with] the level of the "clear water" of supernal Chochmah (Chochmah Ila'ah), joy does not apply.

אך על ידי שבת שבתון דיוהכ"פ [דיום הכפורים] שהוא בחי שלמעלה מהשבת ומחכמה עילאה לכן נמשך בסוכות שיהיה חכמה מאיר בקירוב בבחי השגה ולכן היה שמחה בניסוך המים.

But through the "Shabbos of complete rest" of Yom Kippur, which is a level above Shabbos and above supernal Chochmah, therefore it is drawn down on Sukkos that Chochmah shine in closeness, in the level of comprehension; and therefore there was joy at the water libation.

10 והוא שמחה שבבחינת ביטול ע"ד מ"ש סד"ה בשלח פרעה גבי ולא נחם כו' בענין ארץ כנען

And it is a joy that is in the level of self-nullification (bittul), in the manner of what is written at the end of the maamar beginning "And it came to pass, when Pharaoh sent," regarding "And [G-d] did not lead them," etc., on the matter of the land of Canaan.

ולכן זהו מעייני הישועה שלא יהיה יניקת החיצונים כי החכמה דוחה אותם וכן השמחה שבבחינת ביטול כו':

And therefore this is "the wellsprings of salvation": that there be no nurture of the external forces, for Chochmah (wisdom) repels them, and so [does] the joy that is in the level of bittul, etc.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com.
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/likutei-torah/sukkos/2/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok